

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ за вибором студента «Гендер і сексуальність»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність

Освітня програма
Рік навчання 4, семестр 7
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання українська

д-р іст. наук, доцент Сидорович Олександр Сергійович
sydorovith@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: показати можливості застосування теоретичного й емпіричного досвіду гендерних досліджень до аналізу актуальних соціальних проблем і осмислення власних практик і життєвої стратегії, сформувати навички проектування чоловічої та жіночої поведінки.

Завдання:

- ознайомити з основними категоріями гендерних досліджень;
- орієнтувати слухачів на осмислення проблем і перешкод, що стоять перед чоловіками та жінками як представниками певної статі;
- сформувати уявлення про проблематику та історію розвитку жіночих (у тому числі й феміністських), чоловічих досліджень в Україні та за її межами.

Майже вся людська історія - це історія бінарності: західна культура та східна культура, демократи й республіканці, чоловіки та жінки. Сьогодні такий підхід є архаїчним. Особливо це стосується питань гендеру, нерівності та самовизначення. Вивчення курсу «Гендер і сексуальність» допомагає боротися з бінарністю, сприяє формуванню цілісного сприйняття сучасного складного світу. Гендерні дослідження - міждисциплінарна дослідницька практика, в межах якої суспільні явища аналізуються з точки зору соціальної статі (або гендеру). Стрімкі зміни макроекономічних та ідеологічних умов соціального життя спричинили тектонічні зсуви в міжстатевих стосунках. З'явилися нові соціально-психологічні труднощі і для жінок, і для чоловіків, що пов'язано з процесом руйнування стереотипів, усталених правил і норм поведінки. Курс спрямований на вивчення того, як «робиться» гендер в міжособистісних відносинах, в культурі, в соціальних інститутах, дає можливість познайомитись з механізмами, за допомогою яких гендер «вбудовується» в суспільство і функціонує в процесі суспільного життя. Пропонований курс висвітлює проблеми гендерних відносин, сексуальності та соціальної нерівності. Гендерні дослідження - це міждисциплінарний напрям соціальної думки, у фокусі уваги якого перебувають відмінності й подібності в соціальному досвіді чоловіків і жінок.

Сучасна людина може бути успішною, якщо вона є гнучкою, добре обізнана з гендерними особливостями поведінки в конкретній життєвій ситуації, це дає можливість обрати оптимальний шлях для досягнення життєвого успіху.

Дисципліна спрямована на показ можливості застосування теоретичного й емпіричного досвіду гендерних досліджень до аналізу актуальних соціальних проблем і осмислення власних практик і життєвої стратегії, сформувати навички проектування чоловічої та жіночої поведінки.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Стать, гендер і біологія: про що слід пам'ятати при вивченні чоловіків і жінок	2/2	Знати відмінності понять стать і гендер, вміти використовувати ці поняття в аналізі суспільно-економічних процесів	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	9 балів
Тема 2. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності.	2/2	Знати про особливості гендерної соціалізації, розуміти особливості формування гендерної ідентичності	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	9 балів

Тема 3. Гендерні стереотипи та джерела їх відтворювання конструювання гендерних відносин	2/2	Знати основні гендерні стереотипи та джерела їх відтворення у конструюванні гендерних відносин.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	9 балів
Тема 4. Особливості становища чоловіків і жінок в економічній сфері	2/2	Знати особливості становища чоловіків і жінок в економічній сфері. Розуміти як гендерні стереотипи впливають на ринок праці	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	9 балів
36 б.				
Модуль 2				

Тема 5. Гендерні відносини в сімейній сфері	2/2	Знати особливості гендерних відносин в сімейній сфері. Сім'я і диференціація соціо-статевих ролей	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	8 балів
Тема 6. Мода, мораль і тілесність - гендер в культурі	2/2	Знати гендерні аспекти візуальної культури. Стереотипи жіночої/чоловічої краси. Гендерні ознаки одягу в історичній перспективі.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	8 балів
Тема 7. Як змінюються чоловіки: історія та сучасні напрями в дослідженні чоловіків і маскулінності	2/2	Знати особливості сучасної культури маскулінності крізь призму гендерних норм та насильства, розуміти її історичні корені.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	8 балів
Тема 8. Феномен сексуальності в системі гендерних відносин	0/2	Знати особливості людської сексуальності в контексті сучасних досліджень. ЛГБТ+К. Проблема проституції з точки зору гендерної теорії	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
				34 балів

Всього за семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПО КУРСУ

1. Акбаш К.С., Пасічник Н.О., Різняк Р.Я. Теоретико прикладні основи гендерних досліджень: навчальний посібник. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2019. 340 с.
2. Гендер і сексуальність: хрестоматія / за ред. Г. Гайденко. Суми: Університетська книга, 2009. 140 с.
3. Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / за ред. Л. Гентош, О. Кісь. Львів: ВНТЛ-Класика. 2003. 250 с.
4. Гендерні студії: база тестових завдань з дисциплін спеціалізації. /За ред. І.В.Лупан. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В.Винниченка, 2019. 144 с.
5. Герц Алла. Права людини, сексуальна орієнтація та гендерна рівність :навчальний посібник : Київ, 2018. – 326 с.
6. Желіба О. В. Освіта і гендер: навч.-метод. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 210 с.
7. Кириленко С. О., Луняк Є. М. Гендерні історичні студії: світовий та вітчизняний досвід: навч.-метод. посіб. Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2019. 200 с.
8. Кімелл Майкл. Гендероване суспільство. Київ: Сфера, 2003. 494 с. Лисенко М.М., 2019. 256 с.
9. Марценюк Тамара. Гендерна рівність та недискримінація на практиці. Київ: Видавничий дім «Комора», 2021. 173 с.
10. Основи гендерної політики / Євтухова Т.І. та ін. Київ, 2013. 234 с.
11. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. / Мельник Т.М. та ін. Київ: К.І.С., 2004. 536 с.

12. Чуйко О.М., Куравська Н.В. Гендер і кар'єра: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2019. 372 с.
13. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с.